

4 Grundläggande bestämmelser om kommunal och statlig inkomstskatt

1 kap. IL
prop. 1999/2000:2, del 2 s. 13-16.
SOU 1997:2, del II s. 9-14.

4.1 Inledning

I 1 kap. IL finns grundläggande bestämmelser om kommunal och statlig inkomstskatt. Här finns regler om hur underlaget för skatten beräknas, till vilken kommun och vilket landsting fysiska personer är skattskyldiga, taxeringsår och beskattningsår. Vidare ges hänvisningar till olika kapitel i IL med bestämmelser om hur inkomsten i de olika inkomstslagen beräknas, om hur själva skatten beräknas m.m.

Kapitlet innehåller åtta underindelningar med rubrikerna Innehåll, Skattskyldighet, Skatter, Underlaget för skatten, Skattens beräkning, Taxeringsår, Beskattningsår och Hänvisning till andra lagar.

4.2 Fysiska personers skatter

4.2.1 Kommunal och statlig inkomstskatt m.m.

Fysiska personer ska enligt 1 kap. 3 § st. 1 IL betala kommunal och statlig inkomstskatt på inkomster i inkomstslagen tjänst och näringsverksamhet, vilket benämns skatt på förvärvsinkomster. Dessutom ska fysiska personer betala statlig inkomstskatt på kapitalinkomster samt en statlig inkomstskatt på avsättning till expansionsfond, vilken benämns expansionsfondsskatt.

Hemortskommun

Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret ska betala kommunal inkomstskatt till hemortskommunen. Ingår hemortskommunen i ett landsting ska den skattskyldige också betala landstingsskatt.

Av 65 kap. 3 § st. 2 IL och 2 kap. 1 § st. 2 SBL följer att med hemortskommun avses den kommun, där den skattskyldige ska vara

folkbokförd den 1 november året före inkomståret. Vid 2002 års taxering är det således den skattskyldiges bosättning den 1 november 2000 som avgör vilken som är den skattskyldiges hemortskommun. Om den skattskyldige varit bosatt eller stadigvarande vistats här i landet under någon del av inkomståret, men inte skulle ha varit folkbokförd här den 1 november året före inkomståret, avses med hemortskommun den kommun där den fysiska personen först varit bosatt eller stadigvarande vistats. För den som är obegränsat skattskyldig på grund av väsentlig anknytning till och tidigare bosättning i Sverige enligt 3 kap. 3 § st. 1 p. 3 IL, är hemortskommunen den kommun till vilken anknytningen är starkast under året före beskattningsåret.

Hemortskommun för dödsbo

Med hemortskommun för dödsbo avses den dödes hemortskommun för dödsåret. Om den döde hade bytt folkbokföringsort efter den 1 november året före dödsåret, ska dock hemortskommunen för dödsboet från och med andra taxeringsåret efter dödsåret anses vara den kommun där den döde hade sin senaste rätta folkbokföringsort.

Fysisk person som är begränsat skattskyldig

Om en fysisk person är begränsat skattskyldig under hela beskattningsåret, ska enligt 1 kap. 4 § st. 2 IL kommunal inkomstskatt betalas för gemensamt kommunalt ändamål. Den som inte är obegränsat skattskyldig, dvs. som inte är bosatt eller stadigvarande vistas i eller har väsentlig anknytning till Sverige, är begränsat skattskyldig. En sådan person är skattskyldig endast för vissa inkomster, t.ex. inkomst av näringsverksamhet från fast driftställe i Sverige, se 3 kap. 17 – 19 §§ IL. Skatten betalas till en viss enhet, Gemensamma Distriktet (GD), inom Skattemyndigheten i Stockholm.

Personer som tillhör utländsk stats beskickning m.m.

De som tillhör en utländsk stats beskickning eller karriärkonsulat i Sverige eller i övrigt ingår i beskickningens eller konsulatets personal är enligt 3 kap. 17 § p. 2 IL också begränsat skattskyldiga, om de inte är svenska medborgare och var begränsat skattskyldiga när de kom att tillhöra beskickningen eller konsulatet. Av 1 kap. 4 § st. 3 IL följer emellertid att dessa personer ska betala kommunal inkomstskatt till hemortskommunen m.m. som obegränsat skattskyldiga, se ovan vid ”hemortskommun”.

4.2.2 Skatteunderlaget

4.2.2.1 Skatt på förvärvsinkomster

Beskattningsbar och taxerad förvärvsinkomst

Underlaget för beräkningen av fysiska personers skatt på förvärvsinkomster, dvs. på inkomster i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet, utgörs av den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Enligt 1 kap. 5 § IL beräknas den beskattningsbara förvärvsinkomsten på följande sätt.

- summan av överskott i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet minskas med allmänna avdrag.
- det återstående beloppet avrundas nedåt till helt hundratal kronor. Det avrundade beloppet är den *taxerade förvärvsinkomsten*.
- från den taxerade förvärvsinkomsten dras 75 procent av sådan a avgifter enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret, avrundat uppåt till helt hundratal kronor, samt grundavdrag eller särskilt grundavdrag och sjöinkomst-avdrag. Avdragen ska göras i nu nämnd ordning.

Det återstående beloppet är den *beskattningsbara förvärvsinkomsten*.

4.2.2.2 Skatt på kapitalinkomster

Underlaget för fysiska personers skatt på kapitalinkomster är enligt 1 kap. 6 § IL överskottet i inkomstlagen kapital. Enligt 65 kap. 7 § IL är den statliga inkomstskatten på detta överskott 30 procent.

4.3 Juridiska personers skatt

Beskattningsbar inkomst

Av 1 kap. 7 § IL framgår att underlaget för beräkning av juridiska personers skatt utgörs av den beskattningsbara inkomsten. Denna beräknas på följande sätt.

Juridiska personers skatt beräknas på den beskattningsbara inkomsten, som beräknas på följande sätt (7 §).

- överskottet i inkomstlagen näringsverksamhet minskas med allmänna avdrag, se 10 kap. IL.
- det återstående beloppet avrundas nedåt till helt tiotal kronor.

Det återstående beloppet utgör såväl taxerad som beskattningsbar inkomst, eftersom juridiska personer inte medges något grundavdrag (se dock nedan). Termen förvärvsinkomst används inte längre för juridiska personer.

För sådana ideella föreningar och registrerade trossamfund, som uppfyller kraven för viss skattebefrielse (7 kap. 7 § st. 1 IL, del 4 kap. 15), minskas skatten med grundavdrag på 15 000 kr. Det belopp som återstår utgör den beskattningsbara inkomsten för dessa personer.